



2020/2117(INI)

11.5.2021

YTTRANDE

från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling

till utskottet för internationell handel

över handelsrelaterade aspekter och följder av covid-19
(2020/2117(INI))

Föredragande av yttrande: Álvaro Amaro

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling uppmanar utskottet för internationell handel att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet betonar – mot bakgrund av den kraftiga ekonomiska nedgången till följd av covid-19 i kombination med den osäkerhet som har orsakats av brexit och de orättvisa tullar som USA har infört på vissa europeiska livsmedelsprodukter – att EU:s handel med jordbruksbaserade livsmedel har varit relativt stabil under 2020, både när det gäller export och import, till stor del tack vare jordbrukarnas och hela livsmedelskedjans utmärkta insatser. Parlamentet påpekar att unionens årliga handelsöverskott för jordbruksbaserade livsmedel är på över 60 miljarder euro. Parlamentet konstaterar dock att dessa siffror varierar kraftigt mellan olika medlemsstater och sektorer. Parlamentet påminner i detta sammanhang om att EU är den största aktören i världshandeln med jordbruksprodukter och att jordbruk och jordbruksbaserade livsmedel är viktiga drivkrafter för EU:s export och ekonomiska återhämtning.
2. Europaparlamentet betonar att det europeiska jordbruket, särskilt produkter med skyddad ursprungsbeteckning, och den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin uppvisar stor styrka när det gäller att producera säkra livsmedel och trygga försörjningen. Parlamentet erkänner samtidigt att covid-19-krisen har visat att systemet för livsmedelsproduktion är beroende av transporter och att koncentrerad produktion och försvagade lokala marknader är ett problem som bör åtgärdas på lämpligt sätt. Parlamentet betonar att dessa sektorer är av strategisk betydelse, ännu mer i kristider, och att EU:s strategiska oberoende måste säkras.
3. Europaparlamentet understryker den socioekonomiska betydelsen av de jordbruksbaserade livsmedelssektorerna och påpekar att det handlar om ett stort antal företag och arbetstillfällen, inbegripet okvalificerade jobb. Parlamentet betonar att EU:s jordbruksbaserade livsmedelsproduktion är en primärsektor som är oumbärlig för den europeiska livsmedelsförsörjningen, för en välfungerande livsmedelsförsörjningskedja och för landsbygdsområdenas och de yttersta randområdenas livskraft och utveckling. Parlamentet understryker att det europeiska jordbrukets framgångar är kopplade till den gemensamma jordbrukspolitiken, som förbättrar villkoren för jordbrukarna och säkrar livsmedelstryggheten i EU och som inte kan åstadkommas på enbart lokal eller regional nivå. Parlamentet påminner om att vissa frihandelsavtal innebär stora risker för flera europeiska jordbrukssektorer.
4. Europaparlamentet påminner dock om att vissa europeiska jordbruksbaserade livsmedelsmarknader befinner sig i en mycket utsatt situation, efter ett betydande försäljningstapp i kombination med lägre priser och, bland annat, högre kostnader för djurfoder och ökad import, som hotar deras långsiktiga hållbarhet. Parlamentet konstaterar att pandemin har haft stor inverkan på sektorerna för nötkött, kalvkött, fjäderfä, fläskkött, vin, sprit och likör samt på sektorerna för djuruppfödning, färsk matvaror, kött och prydnadsväxter, bland annat, med hänvisning till de begränsningar som påverkar EU:s turismsektor, den krympande världsmarknaden, den minskade exporten (såväl volym som värde), de ökade logistikkostnaderna och ändrade

konsumtionsvanor. Parlamentet efterlyser ytterligare stöd för att blåsa nytt liv i och diversifiera denna export och ta tillbaka marknadsandelar, inbegripet de särskilda åtgärderna för vinsektorn och åtgärder för frukt- och grönsakssektorn i exporterande yttersta randområden. Parlamentet efterlyser samtidigt stöd för sektorer, till exempel nötkreaturs- eller fåruppfödningsssektorn, som lider stor skada till följd av importen från tredjeländer.

5. Europaparlamentet understryker också att hanteringen av covid-19-pandemins konsekvenser inte får skymma andra aktuella problem och utmaningar för det europeiska jordbruket. Parlamentet anser att noggrann övervakning krävs av konsekvenserna av handelsavtalen mellan EU och Förenade kungariket samt mellan EU och Mercosur, med särskilt avseende på marknaderna för fjäderfä, nötkött och mejeriprodukter i medlemsstaterna och EU:s fiskesektor, samt även avtalet mellan EU och Ukraina om fri handel med mejeriprodukter.
6. Europaparlamentet betonar att covid-19 innebär särskilda svårigheter för försörjningskedjorna i arbetsintensiva sektorer, exempelvis frukt, grönsaker och animaliska produkter, och att åtgärderna för att underlätta för fortsatt produktion och handel under sådana förhållanden på ett bättre sätt måste ta hänsyn till arbetstagarnas välbefinnande och rörelsefrihet.
7. Europaparlamentet betonar att EU exporterar jordbruksbaserade livsmedelsprodukter av hög kvalitet och högt värde. Den potentiella minskningen av köpkraften på global nivå skulle kunna få negativa effekter på denna export. Parlamentet påminner om att sektorn redan före pandemin befann sig i ett känsligt läge till följd av brexit och de höjda USA-tullarna. Situationen har förvärrats genom pandemin. Parlamentet framhåller även all den ovisshet som jordbruksmarknaderna måste hantera de närmaste åren, till exempel uppkomsten av sjukdomar, spridning av skadedjur och klimatförändringarna. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av att stödja investeringar på jordbruksföretagen, för att jordbrukssektorn ska kunna bidra till arbetet med utmaningarna efter pandemin.
8. Europaparlamentet påminner om att jordbrukare och trädgårdsodlare i många sektorer har lidit stora ekonomiska förluster på grund av stängningen av butiker och restauranger. Parlamentet betonar att livsmedelsproduktionens särskilda karaktär, med växtperioder och färska produkter, innebär att primärproducenter är särskilt utsatta i händelse av oväntade, extrema marknadsförhållanden. Parlamentet beklagar att kommissionen inte snabbt aktiverade lämpliga marknadsåtgärder, inbegripet exceptionella åtgärder för att begränsa och förhindra ytterligare ekonomisk skada för drabbade jordbrukare och trädgårdsodlare under dessa exceptionella omständigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta lärdom av detta i syfte att dra bättre nytta av tillgängliga alternativ i framtiden och att tillhandahålla tillräckliga resurser för att möjliggöra snabba åtgärder. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att anslå en lämplig och meningsfull del av de europeiska återhämtningsmedlen (Next Generation EU) till primärsektorn.
9. Europaparlamentet påminner om att de undantagsåtgärder till stöd för jordbruket och jordbruksbaserade livsmedel som föreslogs i början av pandemin var otillräckliga och att det extra stödet från medlemsstaterna har lett till att den nationella responsen på krisen har blivit mycket olika. Parlamentet insisterar på behovet av att höja anslagen till

2022 års säljfrämjande program till åtminstone 2020 års nivå, eftersom EU:s säljfrämjande politik är en nyckelfaktor för jordbrukarnas tillträde till både interna och externa marknader, särskilt i en situation med stor instabilitet i den internationella handeln till följd av att covid-19-krisen har lett till minskad konsumtion av vissa jordbruksprodukter. Parlamentet betonar att låga priser i kombination med högre kostnader under och efter pandemin har sänkt jordbruksföretagens investeringskapacitet, en tendens som kommer att fortsätta framöver. Parlamentet framhåller vikten av nationella återhämtningsplaner i detta avseende. Parlamentet uppmanar EU att ge ekonomiskt stöd till de primärproducenter som löper störst risk att gå i konkurs på grund av störningen.

10. Europaparlamentet betonar att alla EU:s ekonomiska stimulansplaner och ekonomiska stimulansåtgärder måste beakta jordbruket i EU och dess yttersta randområden med tanke på sektorns betydelse och produktionsmångfald. Ökad resiliens måste eftersträvas, såväl ekonomiskt som miljömässigt, med fokus på livsmedelssuveränitet. Parlamentet betonar också att den av sektorn i årtal efterfrågade översynen och revideringen av EU:s handelspolitik, liksom den aviserade WTO-reformen, om den respekteras av alla medlemmar, och den grundliga översynen av avtalet mellan EU och Mercosur, är absolut nödvändiga och både kan och måste leda till ett bättre försvar av den europeiska jordbruksmodellen och de europeiska jordbrukarnas intressen.
11. Europaparlamentet framhåller vikten av att försvara kvaliteten, konkurrenskraften och hållbarheten i vår jordbruksmodell och upprepar bestämt att de jordbruksprodukter och jordbruksbaserade livsmedelsprodukter som kommer in på den europeiska marknaden till fullo måste följa EU:s miljöregler och sociala normer och uppfylla samma höga standarder som våra egna jordbrukare för att skydda vår jordbrukssektor från illojal konkurrens. Parlamentet betonar att man för närvarande kan ifrågasätta om detta efterlevs, eftersom det i EU:s handelsavtal med tredjeländer saknas direkt tillämpliga klausuler med krav på sociala och miljömässiga normer som motsvarar EU:s normer.
12. Europaparlamentet insisterar på frekventa och grundliga kontroller för att garantera att produkter från tredjeländer följer dessa regler och standarder. Parlamentet betonar därför behovet av verklig samstämmighet och synergi mellan handels- och utvecklingspolitiken och vår jordbruks- och livsmedelspolitik samt behovet av att främja internationellt regleringssamarbete och en aktiv och hållbar handelspolitik. Parlamentet betonar behovet av att skapa starka incitament för tredjeländer att uppfylla EU:s standarder. Parlamentet betonar i detta avseende att handeln måste baseras på balanserade, rättvisa och transparenta regler för att undvika att konkurrensen snedvrids. Parlamentet betonar att konceptet strategiskt oberoende inte bör leda till protektionism.
13. Europaparlamentet betonar behovet av att ha en fullt transparent distributionskedja för att säkerställa efterlevnad av EU:s standarder och god konsumentinformation. Parlamentet välkomnar kommissionens åtagande att se till att efterlevnaden av Parisavtalet om klimatet blir en ”väsentlig klausul” i EU:s handelsavtal. Parlamentet betonar att miljömålen i EU:s frihandelsavtal, i synnerhet med anknytning till handel med jordbruksprodukter, bara kan bli genomförbara om de är tydliga, kvantifierbara, kontrollerbara och baserade på robusta, transparenta och inkluderande förhandsbedömningar av hållbarheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta dialogen med parlamentet om att förbättra genomförandet och tillsynen av kapitlen om handel och hållbar utveckling. Parlamentet påminner om att kommissionen

i från jord till bord-strategin åtar sig att stödja den globala övergången till ett hållbart system för jordbruksbaserade livsmedel, särskilt genom insatser för att få tredjeländer att göra ambitiösa åtaganden på nyckelområden som djurskydd, användning av bekämpningsmedel och bekämpning av antimikrobiell resistens.

14. Europaparlamentet betonar att genomförandet av initiativen och kraven i den europeiska gröna given inte bör leda till att jordbruksproduktionen och skogsbruket försvinner iväg till tredjeländer, vilket skulle ha en negativ inverkan på miljön och på klimatet. Parlamentet betonar att EU bör främja höga miljöstandarder och bekämpa avskogning genom sin handelspolitik, i enlighet med principerna i den gröna given och parlamentets resolution av den 16 september 2020 om EU:s roll när det gäller att skydda och återställa världens skogar¹.
15. Europaparlamentet påminner också om sitt åtagande att stödja småskaliga jordbrukare, korta leveranskedjor, agroekologi och bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald.
16. Europaparlamentet välkomnar kommissionens riktlinjer för granskning av utländska direktinvesteringar i syfte att skydda mot fientligt övertagande av EU-baserade företag som försvagats på grund av pandemin.
17. Europaparlamentet framhåller att en välfungerande inre marknad är en grundförutsättning för att stärka Europas exportkapacitet och säkerställa ett stabilt och säkert producentnät. För att uppnå detta måste EU-lagstiftningen vidareutvecklas, harmoniseras och genomföras snabbt, vilket görs med direktivet om otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan². Parlamentet uttrycker djup oro över den rapporterade ökningen av otillbörliga handelsmetoder under pandemin. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka medlemsstaternas tillämpning av direktivet om otillbörliga handelsmetoder.
18. Europaparlamentet framhåller att de gröna gränsövergångar och riktlinjer för säsongarbetare som infördes på ett tidigt stadium under pandemin var av stor nytta för att upprätthålla den inre marknadens funktion. Parlamentet betonar vikten av att se till att covid-19-betingade inreseförbud som ålagts tredjeländer inte påverkar flödet av varor mellan medlemsstaterna i de fall då transportvägen går genom ett tredjeländ. Parlamentet noterar att pandemin har lett till ytterligare handelsstörningar för EU-länder och -territorier som är avskurna från Europas fastland, och att lösningar därför måste undersökas för att undvika detta i framtiden. Parlamentet påminner om att skillnaderna i medlemsstaternas testförfaranden för lastbilschaufförer i transit mellan medlemsstater har lett till betydande förseningar vid gränserna. Parlamentet välkomnar den mindre stränga tillämpningen av kraven på att dokumentation på papper ska åtfölja leveranser av livsmedelsprodukter under covid-19-pandemin, och efterlyser ett permanent godtagande av digital dokumentation.
19. Europaparlamentet understryker det akuta behovet av att säkerställa att pandemin inte leder till att nya handelshinder skapas eller behålls gentemot våra närmaste handelspartner i tredjeländer.

¹ Antagna texter, P9_TA(2020)0212.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan (EUT L 111, 25.4.2019, s. 59.).

20. Europaparlamentet understryker att medlemsstaterna förväntas värna den fria rörligheten för i synnerhet läkemedel, medicinsk utrustning samt viktiga och lättfördärliga livsmedel och boskap, men vid vissa gränsövergångar har det inte getts möjlighet att prioritera djurtransporter och vid andra gränsövergångar har det rått inreseförbud för djurtransporter från högriskområden. Därmed har transporterade djur fastnat i milslånga köer och utsatts för onödigt lidande. Parlamentet efterlyser verkställbara regler för att hantera den allt mer otrygga situationen när det gäller transporter av levande djur under zoonotiska pandemier samt utarbetande av beredningsplaner i händelse av oförutsedda händelser, exempelvis stängning av gränserna.
21. Europaparlamentet betonar att man, delvis på grund av covid-19-betingad störning i de globala produktionskedjorna och ökad prisvolatilitet, behöver utveckla ett öppet strategiskt oberoende för EU, för att säkerställa tillträde till viktiga marknader och minska beroendet av import av kritiska varor såsom växtbaserade proteinkällor. Parlamentet upprepar att jordbruksbaserade livsmedelssystem måste erkännas som en avgörande aspekt av EU:s öppna strategiska oberoende för att säkerställa tillräcklig tillgång till säkra livsmedel av god kvalitet och för att upprätthålla fungerande och motståndskraftiga livsmedelskedjor och handelsflöden under framtida kriser, i linje med artikel 2.1 i Parisavtalet. Parlamentet betonar att covid-19-pandemin har visat på behovet av en radikal omvandling av hela livsmedelssystemet i syfte att säkerställa tryggare livsmedelsförsörjning och stabila priser på lokal nivå, i synnerhet för de mest sårbara befolkningsgrupperna och med utgångspunkt i principerna om livsmedelssuveränitet, och ta itu med otillbörliga handelsmetoder för dem som befinner sig längre ned i livsmedelskedjan.
22. Europaparlamentet betonar vikten av transparens och spårbarhet i livsmedelsförsörjningskedjan, i synnerhet mot bakgrund av covid-19-krisen och zoonotiska epidemier, och anser att EU bör vara en föregångare när det gäller ursprungsmärkning av jordbruksbaserade livsmedelsprodukter.
23. Europaparlamentet betonar att covid-19-pandemin har belyst den globala försörjningskedjans sårbarhet, särskilt när det gäller livsmedel och hälsa, och behovet av att skapa regionala värdekedjor och stimulera regional integration. Parlamentet påminner om behovet av att upprätthålla principen om en konsekvent politik för utveckling för att säkerställa att den europeiska exporten inte hämmar utvecklingen av lokal produktion. Parlamentet förordar att man, på såväl EU- som tredjelandnivå, ska prioritera lokal produktion och konsumtion som säkerställer lokala jobb, garanterar rättvisa priser för producenter och konsumenter samt minskar ländernas importberoende och deras sårbarhet för internationella prissvängningar.
24. Europaparlamentet erinrar om att de covid-19-betingade störningarna har framhävt svårigheterna att upprätthålla långa försörjningskedjor respektive fördelarna med att gå över till kortare distributionskedjor, i synnerhet med avseende på djuruppfödningssektorn och dess beroende av transport över långa avstånd av foder och djur. Parlamentet noterar att man trots kommissionens insatser för att underlätta djurtransporter via ”gröna gränsövergångar” inte lyckades garantera ett korrekt

genomförande av förordning 1/2005 om skydd av djur under transport³ under epidemins snabba utveckling, vilket ledde till risksituationer för såväl djurens som förarnas hälsa.

25. Europaparlamentet betonar behovet av att dra lärdomar av pandemin, inleda en debatt om tillväxt efter pandemin och prioritera hållbara försörjningskedjor. Parlamentet understryker att covid-19-pandemin har påvisat en extrem sårbarhet i den globaliserade ekonomin och har exempellös inverkan på den globala och regionala handeln med livsmedel och jordbruksprodukter. Parlamentet noterar covid-19-pandemins inverkan på jordbrukssektorer i EU som är beroende av leveranser från tredjeländer, och betonar därför att kortare distributionskedjor måste stärkas, i synnerhet för insatsvaror, lokala livsmedelsnätverk och direktförsäljning, vilket kan vara särskilt fördelaktigt för små och medelstora producenter.
26. Europaparlamentet påpekar att covid-19-krisen har påskyndat e-handeln inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn och betonar vikten av att se till att e-handeln fungerar som ett positivt och stimulerande verktyg som inte orsakar obalans i försörjningskedjan, med tanke på att e-handelsföretagen positionerar sig som ytterligare en aktör.
27. Europaparlamentet inser helt och fullt att det europeiska jordbruket måste omvandlas i riktning mot miljövänligare produktion. Parlamentet uttrycker dock djup oro över att de ambitiösa målsättningarna i fråga om jord till bord-strategin och EU:s strategi för biologisk mångfald 2030, samt de utökade villkoren för direktstöd inom ramen för GJP:s första pelare – i avsaknad av en konsekvensbedömning – tillsammans med en betydande minskning av anslagen i den nya budgetplanen för GJP, leder till enorma risker för grundinkomsterna, i synnerhet för små jordbruksföretag, och för den totala jordbruksproduktionen i EU.
28. Europaparlamentet noterar i detta sammanhang att EU:s jordbruksproduktion, som belastas med nya miljö-, klimat- och djurskyddsrelaterade krav, kanske inte klarar konkurrensen på den fria marknaden från produkter från länder utanför EU, där producenterna inte har lika hårda produktionskrav och regelbundet kan dumpa priserna. Parlamentet betonar därför att nya, ambitiösa minskningsmål för medlemsstaternas jordbruk när det gäller utsläpp av växthusgaser, användning av gödselmedel och växtskyddsmedel måste föregås av lämpliga investeringar och införande av teknik som säkerställer jordbruksproduktionens stabilitet och kontinuitet.

³ Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden (EUT L 3, 5.1.2005, s. 1).

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	11.5.2021
Slutomröstning: resultat	+ : 37 - : 6 0 : 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Colm Markey, Alin Mituța, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropė, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Manuel Bompard, Emmanouil Fragkos, Pär Holmgren

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

37	+
ECR	Mazaly Aguilar, Emmanouil Fragkos, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik
Renew	Atidzhe AlievaVeli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Drașoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno

6	-
ID	Ivan David
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Pär Holmgren, Bronis Ropė, Sarah Wiener

3	0
The Left	Manuel Bompard, Luke Ming Flanagan, Eugenia Rodríguez Palop

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster